

بهار تعلیم و تربیت را در ماه مهر و مهرورزی و میعاد با کلاس و درس و هنر به جامعه دبیران هنر کشور مبارک باد می‌گوییم. خجسته و گوارا باد همت‌های خستگی‌ناپذیری که زنگ نور و روشنایی را با عشق و ایمان و اراده در کلاس آغاز می‌کنند. فرخنده باد قیام علمی و هنری قهرمانان و پیشگامان تعلیم و تربیت هنری که سرمایه هنری خود را عاشقانه و مهربانانه نثار گلدسته‌های آینده‌ساز کشورمان می‌کنند. ای کاش می‌توانستیم گوشه‌ای از عشق بی‌بدیل دبیران هنر کشورمان را با آتش کلمات فروزان کنیم؛ اما چه می‌توان کرد که این کار شدنی نیست و تنها دنیای معلم و جهان عاشقانه اوست که از سوز درون و شور برون خبر می‌دهد.

در سال جدید تحصیلی شایسته می‌دانم یکی دو نکته را به‌عنوان پیشنهاد خدمت همکاران عزیزم تقدیم کنم. اول آنکه نمایشگاه‌های هنری مدرسه را جدی بگیریم. احساس بالندگی و شکوفایی دانش‌آموزان در هنگام چیدمان آثارشان در راهروی مدرسه وصف‌ناپذیر است. شاید شایسته این باشد که دبیر فرهنگ و هنر، در تقویم کاری خود، سالانه سه نمایشگاه فصلی را در مدرسه از آثار بچه‌ها تدارک ببیند. این کار تأثیر همگانی بالایی دارد. زیرا دیده شدن آثار بچه‌ها، ذوق‌ورزی والدین، هیجان و شادی‌آفرینی اولیای مدرسه و دست در دست هم نهادن آثار این عوامل می‌تواند بزرگ‌ترین فرصت را برای تلطیف حس زیباشناختی بچه‌ها فراهم آورد.

امیدواریم در مدارس شهری و روستایی «**نهضت برپایی نمایشگاه‌های هنری**» بتواند راه را برای تحکیم و تثبیت درس هنر فراهم آورد. یکی از دبیران هنر را می‌شناسم - البته از این‌گونه دبیران کم نیستند - که موضوع درس را با مناسبت‌های مورد علاقه دانش‌آموزانش تلافی می‌دهد و بر بال سرمایه‌ها و داشته‌های بومی و محیط زندگی آن‌ها راه را برای خلاقیت بچه‌ها و پدید آمدن آثار هنری فراهم می‌کند. طبیعی است که پس از مدت کوتاهی از «**برگزیده‌های آثار هنری دانش‌آموزان**» می‌توان نمایشگاه دیدنی و شورآفرین در محیط مدرسه بر پا کرد.

دوم آنکه در همین راستا ابتکار سرگروه آموزشی درس فرهنگ و هنر در مازندران و تشکیل نمایشگاه مجازی از آثار دبیران هنر موجب پویایی بیشتر در تولیدات هنری همکاران است. گرچه می‌دانیم در فضای مجازی الزاماً حس و حال اثر هنری به خوبی انتقال نمی‌یابد اما این خود مقدمه‌ای است تا کار با تشکیل نمایشگاه‌های اصلی و واقعی به توسط دبیران هنر ادامه یابد و تکمیل شود. چقدر خوب و شایسته است در تمام استان‌هایی که این اتفاق رخ نداده با پیگیری سرگروه هنر عملی شود.

به همین سان دوست دارم مهر خود و همه دبیران هنر را تقدیم دبیر هنری کنم که در طی خدمت خود نمونه آثار هنری تک‌تک شاگردان

زنگ مهر با
شور و بالندگی در کلاس

خود را در ده مجلد صحافی کرد و از آن‌ها درباره شغل آینده‌شان نیز پرسش کرده بود. امروز که شاگردان آن دبیر بزرگ شده و هر کدام به راهی رفته‌اند درمی‌یابد که ذوق‌ورزی و پرورش حس هنری در آن‌ها باعث شده که شماری از آنان به راه هنر هدایت شوند. یادش بخیر استاد **عبدالله فرادی** (۱۳۷۵ - ۱۳۰۵) چه عاشقانه این سرمشق را می‌نوشت:

من بنده آن کسم که ذوقی دارد
بر گردن خود ز عشق طوقی دارد
تو معنی عشق و عاشقی کی دانی
این باده کسی خورد که شوقی دارد

سوم آنکه در کلاس درس، دبیران هنر دنبال گمشده‌ای هستند به نام حس و حال هنری! نکته‌ای که در بیان حجت الاسلام والمسلمین علی ذوعلم رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به خوبی، روایت شده است؛ روایتی که حس و حال هنری را ورای درس‌های کلاسیک صرف قرار می‌دهد و می‌گوید: «هنرمندی مانند کمال‌الملک وقتی نقاشی کشیده، مبتنی بر سند یا کتاب و الگو، تابلوی خود را ترسیم نکرده هرچند که حکمت و فلسفه خوانده و فکورانه به آن اندیشیده، اما واقعیت این است تابلوی نقاشی کمال‌الملک برآمده از حس و حال هنری و فکری عمیق است. این حس و حال هنری بسیار مهم است و به همین دلیل است که اثر هنری او به دل می‌نشیند و از مخاطب خود دل می‌برد». * مصداق‌یابی این نکته برای دبیران هنر، در کف کلاس امری پیچیده و دشوار نیست. زیرا بیشترین تأثیر عینی در کلاس از آفرینش‌های هنری در کلاس مایه می‌گیرد. بنابراین اگر در کلاس هنر حس و حال هنری دانش‌آموز را بارور کنیم درواقع به سکوی پرتاب او به وادی درک بهتر آفرینش هنری دست یافته‌ایم.

«حس و حال هنری» پدیده‌ای لوکس و دور از دسترس نیست، بلکه دستمایه اصلی آن داشتن حساسیت هنری و کار مداوم برای رسیدن به آن است. بنابراین باید گفت کار اساسی دبیر هنر زمینه‌سازی برای بال و پر گرفتن حس هنری در دانش‌آموز، امری پسندیده، بلکه ضروری است. با آرزوی بهروزی و پیروزی همیشگی برای شما.

پی‌نوشت

* از بیانات حجت الاسلام دکتر ذوعلم
در نشست ۷ اسفند ۱۳۹۷